

Sygn. akt: III U 400/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 08 października 2014 r. w O.

sprawy z odwołania A. N. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania A. N. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 4 stycznia 2013r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala podstawę wymiaru emerytury A. N. (1) w kwocie 1608,57 zł, a wskaźnik podstawy wymiaru na 63,47%;
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4.01.2013r. O/ZUS w P. odmówił przeliczenia podstawy wymiaru emerytury A. N. (1) w oparciu o przedłożone dokumenty.

W odwołaniu od tej decyzji A. N. (1) podniósł, że nie jest w stanie przedłożyć zaświadczenia Rp-7 za okres pracy od 14.02.1975r. do 31.10.1978r. w P.P. (...) w W. ponieważ nie uzyskał stosownych dokumentów.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc, że wysokość emerytury odwołującego się została ustalona w sposób prawidłowy. P.P. (...) w W. Z przedstawionych przez odwołującego się dokumentów wynika, że wynagrodzenie w trakcie zatrudnienia w P.P. (...) w W. określone było stawką godzinową, brak jest natomiast dokumentów, z których wynikałoby ile czasu faktycznie odwołujący przearcował.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 15.06.2005r. O/ZUS przyznał A. N. (1) urodzonemu (...) prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W decyzji tej do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęte zostały zarobki odwołującego się z 10 kolejnych lat kalendarzowych (tj. z lat 1987-1996) z ustalonym z tych lat wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru emerytury w wysokości 29,91%.

Kolejną decyzją z dnia 12.04.2011r. ZUS ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z tych lat 52,90% - było to następstwem wniosku odwołującego i złożeniem przez niego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionego przez (...) Instytut (...) w W. potwierdzającego zarobki za lata 1972-1973. Po przeliczeniu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z lat 1963-1965,1968-1975, 1979-1981,1990-1995 wyniósł 52,90%.

W dniu 28.12.2012r. A. N. (1) złożył wniosek o ponowne przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem wynagrodzeń uzyskanych w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w W. od 14.02.1975r. do 31.10.1978r. Do wniosku dołączył świadectwo pracy, umowę o pracę i pismo dotyczące zmiany wynagrodzenia.

W toku postępowania Sąd pozyskał dokumentację osobowo-płacową dotyczącą zatrudnienia odwołującego się w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w W. od 14.02.1975r. do 31.10.1978r., przesłuchał odwołującego się w charakterze strony. Odwołujący się podniósł, że roku w PP (...) był zatrudniony na cały etat jako mistrz pogotowia technicznego, jego stawka był najwyższa w całym zakładzie. Później pracował jako pracownik fizyczny i kierowca. Zarabiał dużo, nie miał przerw w pracy. Dostawał pensję zasadniczą plus premie.

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości, która w oparciu o pozyskane dokumenty i zeznania odwołującego się wyliczyła podstawę wymiaru emerytury A. N. (1).

Z opinii biegłej wynika, że zgodnie z angażami załączonymi do akt osobowych z okresu zatrudnienia odwołującego się od dnia 14 lutego 1975 roku do 31 października 1978 roku w PP (...). Ostatnio odwołujący się otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 21,00 złotych/godz. oraz premię regulaminową. Wynagrodzenie odwołującego się wynosiło:

- od 14 lutego 1975 roku – zasadnicze 17,00 złotych/godz., premia i dodatki według przepisów,
- od 01 maja 1975 roku – 19,00 złotych/godz., prawo do premii regulaminowej,
- od 01 grudnia 1975 roku -- zasadnicze 3.700,00 złotych + dodatek funkcyjny 400,00 złotych, prawo do premii regulaminowej.
- od 11 lipca 1977 roku – zasadnicze 21 złotych/godzinę + 24 złotych dziennie za prowadzenie pojazdu samochodowego, pozostałe warunki bez zmian,
- od 01 grudnia 1977 roku – zasadnicze 21,00 złotych / godz., premia regulaminowa, wypowiedzenie dodatku za prowadzenie pojazdu.

Czas pracy wszystkich pracowników zatrudnionych na mocy umowy wynosił bez wliczenia przerw odpoczynkowych najwyżej 8 godzin na dobę, w sobotę 6 godzin na dobę i nie mógł przekraczać 46 godzin na tydzień.

Biorąc pod uwagę normatywny czas pracy z uwzględnieniem w/w nieobecności w pracy oraz stawki wynagrodzenia wskazane w angażach w załączniku Nr 1 do opinii biegła dokonała ustalenia hipotetycznych wynagrodzeń odwołującego się za lata 1975-1978.

Mając na uwadze wynagrodzenia za lata 1975-1978 ustalone w opinii oraz pozostałe wynagrodzenia w wysokości uznanej przez ZUS wskaźniki za poszczególne lata biegła przedstawiła szczegółowo w załączniku za poszczególne lata. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przy uwzględnieniu wynagrodzeń wyliczonych w opinii wynosi 63,47%. Podstawa

wymiaru na dzień ustalenia prawa do świadczenia wynosi 1.207,85 złotych. **Podstawa wymiaru po waloryzacji na dzień wydania zaskarżonej decyzji wynosi 1.608,57 złotych, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 63,47%.**

Z wyliczeń biegłej wynika, iż przy uwzględnieniu ustaleń opinii, że podstawa wymiaru emerytury na dzień ustalenia prawa do świadczenia wynosi 1.207,85 złotych, podstawa wymiaru emerytury na dzień wydania zaskarżonej decyzji wynosi 1.608,57 złotych a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 63,47%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach rentowych o nr (...), dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych odwołującego się z PP (...)(k. 19 a.s.) i opinii biegłej z zakresu rachunkowości (k. 56-65 a.s.).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 15 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę albo

2) w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U.2011 nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że w postępowaniu sądowym nie ma ograniczeń co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków i wysokość wynagrodzenia może być dowodzona wszelkimi dostępnymi dowodami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.07.1997r., II UKN 186/97 OSNP 1998/11/342 i wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 4.03.1997r. III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7). Rzeczą Sądu jest ocena wiarygodności przedstawionych dowodów.

Zaskarżoną decyzją z dnia z dnia 4.01.2013r. O/ZUS w P. odmówił przeliczenia podstawy wymiaru emerytury A. N. (1) w oparciu o przedłożone przez niego dokumenty.

Sąd z urzędu poszukiwał dokumentacji osobowej i płacowej dotyczącej zatrudnienia odwołującego się w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w W. od 14.02.1975r. do 31.10.1978r.

W celu ustalenia wysokości zarobków A. N. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości i ta w swojej opinii ustaliła, biorąc pod uwagę normatywny czas pracy jak zmieniał się jego wynagrodzenie w czasie tego okresu zatrudnienia i jaka była wysokość tego wynagrodzenia w poszczególnych latach kalendarzowych.

W ocenie Sądu zgromadzona dokumentacja pracownicza w połączeniu z wydaną na jej podstawie opinią biegłego z zakresu rachunkowości pozwala na ustalenie zarobków odwołującego się z okresu jego zatrudnienia w w Przedsiębiorstwie Państwowym (...). Z akt osobowych wynika bowiem, jakie były stawki wynagrodzenia odwołującego się za godzinę pracy, a w świetle zeznań odwołującego się uprawnionym było przyjęcie, że w spornym okresie odwołujący się pracował w pełnym wymiarze czasu pracy i nie korzystał z urlopów bezpłatnych (akta osobowe także wskazują na zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy i na niekorzystanie przez odwołującego się z urlopów

bezpłatnych). Odwołujący się miał jednodniową nieusprawiedliwioną nieobecność w pracy, co zostało w opinii uwzględnione. Z załączonych dokumentów wynikało, że odwołującemu się udzielono kary pieniężnej w wysokości jednodniowego wynagrodzenia za nieobecność nieusprawiedliwioną w pracy w dniu 13 marca 1978 roku.

W swej opinii (k. 56-65 a.s.) biegła wyliczyła wynagrodzenie odwołującego się w oparciu o nominalny czas pracy - biegła wskazała, że w latach 1975-1978 tygodniowa norma czasu pracy wynosiła 46 godzin i wynikające z akt osobowych odwołującego się stawki wynagrodzenia za godzinę pracy.

Odwołujący się nie zgłosił żadnych zastrzeżeń do opinii biegłego, natomiast ZUS zakwestionował ustalone przez biegłego zarobki podnosząc, że jest to ustalenie hipotetyczne albowiem jest to przyjęcie czasu pracy obowiązującego w danym okresie, a nie faktycznie przepracowanego przez odwołującego się.

Sąd uznał, że opinia biegłej jest rzetelna i prawidłowa. W ocenie Sądu w zakresie wynagrodzenia za sporne lata stanowisko biegłej jest w pełni prawidłowe, a zastrzeżenia ZUS są nieuzasadnione. Sąd uznał, że opinia biegłej właściwie określa te zarobki, bo prawidłowe są założenia biegłego (odnośnie tygodniowego czasu pracy odwołującego się) i zastosowane stawki godzinowe, a obliczenia dokonane przy ich przyjęciu są poprawne pod względem rachunkowym. Dlatego też Sąd uznał, że opinia biegłego w wersji wskazanej w opinii jest miarodajna dla ustalenia nowej podstawy wymiaru emerytury A. N. i biorąc pod uwagę, że **podstawa wymiaru po waloryzacji na dzień wydania zaskarżonej decyzji tj. na dzień 4 stycznia 2013r. wynosi 1.608,57 złotych, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 63,47%.**

W ocenie Sądu żądanie odwołującego się, tj. żądanie uwzględnienia do podstawy wymiaru emerytury zarobków uzyskanych przez niego w latach 1975 – 1978r. jest uzasadnione, bo zgromadzona dokumentacja pracownicza w połączeniu z wydaną na jej podstawie opinią biegłego z zakresu rachunkowości oraz zeznaniami odwołującego się pozwala na ustalenie zarobków odwołującego się z okresu jego zatrudnienia w zakładzie (...).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy **na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. dokonał stosownej zmiany decyzji ZUS z dnia 4.01.2013r.**

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przeliczeniu na nowo podstawy wymiaru emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na ustalenie wynagrodzenia za lata 1975-1978 we własnym zakresie – było to możliwe dopiero na etapie postępowanie sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.